

MINISTERUL EDUCAȚIEI

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBI CLASICE

Ediția a XXXIV-a, Târgu-Jiu, 18-21 aprilie 2022

LIMBA GREACĂ VECHE

Clasa a IX-a

I. Traduceți textul din limba greacă în limba română:

(30 p.)

ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἐκ τοῦ πονηροῦ προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ περισσεύματος καρδίας λέγει τὸ στόμα αὐτοῦ. [...] ὅμοιός ἐστιν ἄνθρωπος οἰκοδομοῦντι¹ οἰκίαν, ὃς² ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν³ καὶ ἔθηκεν⁴ θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν. [...] ἀπὸ τῆς οἰκίας ἔπεμψεν φίλους ὁ ἑκατοντάρχης καὶ λέγει· Κύριε, [...] οὐ γὰρ ἰκανὸς εἰμι ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς⁵.

(Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, 6, 45,48; 7, 6 text adaptat)

Note: (1) οἰκοδομοῦντι „cel care zidește” (formă de dativ acordată cu un substantiv din text); (2) ὃς – pronume relativ (3) ἐβάθυνεν, formă de aorist de la vb. βαθύνω; (4) ἔθηκεν, formă de aorist de la vb. τίθημι; (5) εἰσέλθῃς, formă de conjunctiv aorist II sg. de la vb. εἰσέρχομαι, se traduce prin conjunctiv prez. în română.

II. Rezolvați următoarele exerciții gramaticale, formulate pe baza textului dat:

(30p.)

1. Analizați morfologic cuvintele περισσεύματος, ἔσκαψεν și τὸ πονηρόν. Precizați formele lor de dicționar. (9 p.)

2. Treceți la plural secvența: ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἐκ τοῦ πονηροῦ προφέρει τὸ πονηρόν (11 p.)

3. Pe o tăbliță de bronz aflată în posesia unui colecționar de antichități din Târgu Jiu se poate desluși cu greu o propoziție în greacă (multe litere sunt șterse de timp). Colecționarul nu știe nicio iotă de greacă: ajutați-l și completați adecvat lacunele cu litere, spirite și accente, rescriind astfel textul grecesc. (10 p.)

ὁ _γαθ_ _νθρω_ _ , τ_ πονη_ _ _κανο_ _ εἰς_ _ ο_ _θησαυρ_ _ _ τῆς _ _ κίας, σο_ ὁ λ_ _ γος το_ _ _ _
ματος το_ _ θε_ _ _

(Soluția în limba română: „Omule bun, celui rău îi sunt suficiente comorile casei, pentru tine cuvântul gurii lui Dumnezeu”)

III. Rezolvați următorii itemi:

(30 p.)

1. Imaginile de mai jos reprezintă atribute/simboluri ale unor zei. Identificați atributele acestora și asociați-le zeilor corespunzători. Precizați corespondentul roman al zeilor identificați. (15 puncte)

2. Rezumați în 50-80 de cuvinte un episod din biografia mitică a unuia dintre zeii de la punctul 1, care să aibă în prim-plan iubirea. (15 puncte)

Nota bene! Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul de lucru efectiv este de 3 (trei) ore. Se acordă 10 puncte din oficiu. Concurenții pot folosi dicționarul grec - român (sau grec - o limbă modernă).

MINISTERUL EDUCAȚIEI

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBI CLASICE

Ediția a XXXIV-a, Târgu-Jiu, 18-21 aprilie 2022

LIMBA GREACĂ VECHIE

Clasa a X-a

I. Traduceți următorul text din limba greacă în limba română: (40 p.)

Hermes – un hoț în scutece

Hephaistos

L-ai văzut, Apollo, pe bebelușul Maiei, cel abia născut? Cât e de frumos și cum le zâmbește tuturor – este deja clar că va ieși din el ceva foarte bun.

Ἀπόλλων

ἐκεῖνο τὸ βρέφος, ὃ Ἦφαιστε, ἦ¹ μέγα ἀγαθόν, ὃ τοῦ Ἰαπετοῦ πρεσβύτερόν ἐστιν ὅσον ἐπὶ² τῆ πανουργία; ἐρώτα³ τὸν Ποσειδῶνα, οὗ τὴν τρίαιναν ἐκλεψεν, ἢ τὸν Ἄρη· ἐξείλκυσε γὰρ λαθόν⁴ τὸ ξίφος τούτου ἐκ τοῦ κολεοῦ, ἵνα⁵ μὴ ἐμαυτὸν λέγω, ὃν ἀφώπλισε τοῦ τόξου καὶ τῶν βελῶν. τί οὖν; πάντα ἔχεις τὰ ἐργαλεῖα καὶ οὐδὲν ἀπόλωλεν⁶ αὐτῶν;

Ἦφαιστος

πάντα, ὃ Ἄπολλων. μὰ Δία, τὴν πυράγραν⁷ οὐχ ὀρῶ⁸.

Ἀπόλλων

ἀλλ' ὄψει⁸ που ἐν τοῖς σπαργάνοις αὐτὴν τοῦ βρέφους. (după Lucian, Dialogi deorum, VII, 1-2)

(1) ἦ = „oare este”

(2) ὅσον ἐπὶ = „cât privește”, „în ceea ce privește”

(3) ἐρώτα (v. ἐρωτάω) – imperativ prezent, II sg. (4) ἐξείλκυσε (v. ἐξέλκω); λαθόν (v. λανθάνω) – participiu aorist „pe ascuns”

(5) ἵνα (conjunție) = „ca să”

(6) ἀπόλωλεν (v. ἀπόλλυμι) – indicativ perfect activ, III, sg

(7) πυράγρα, ἢ „vătra”

(8) v. ὀράω: ὀρῶ (indicativ prezent); ὄψει (indicativ viitor) – persoana și numărul se deduc după terminație

II. Rezolvați următoarele cerințe, formulate pe baza textului de mai sus: (30 p.)

1. Analizați morfologic și sintactic cele cinci cuvinte subliniate. Precizați și formele lor de bază (de dicționar). (15 p.)

2. Transcrieți din text pronumele relative, precizându-le cazul și funcția sintactică. (9 p.)

3. Extrageți din text, dacă există: (6 p.)

a) un substantiv propriu aflat la cazul dativ și un alt substantiv propriu aflat la genitiv;

b) un substantiv la plural, cu funcție de complement circumstanțial de loc;

c) un substantiv de declinarea a III-a, cu funcție de complement direct;

N. B. Precizați explicit dacă anumite forme/structuri solicitate nu se regăsesc în text!

III. Redactați o variantă de traducere în limba elină a textului: (20 p.)

Hephaistos: E atât (οὕτως) de iute de mână (ὀξύχειρ), ca și cum (καθάπερ) ar fi exersat (ἐκμελετήσας – nu modificați forma!) arta (τέχνη – Ac.) de a fura (κλεπτικός) în burta (γαστήρ) mamei (μήτηρ)!

Apollo: E și foarte puternic (κρατερός). L-a învins la trântă (καταπαλαίω) pe Eros. În toiul (μεταξύ) laudelor (ἔπαινος) zeilor, a furat (κλέπτω) brâul (κεστός) Afroditei, care îl îmbrățișa (προσπύσσω) pentru (ἐπί) victorie (νίκη), și chiar (ἔτι) scepstrul (σκῆπτρον) lui Zeus.

(după Lucian, Dialogi deorum, VII, 2-3)

N. B. Structura subliniată trebuie redată printr-o participială relativă (un participiu conjunct). Folosiți o formă la diateza medie.

Nota bene! Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul de lucru efectiv este de 3 (trei) ore. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Concurenții pot folosi dicționarul grec - român (sau grec - o limbă modernă).

MINISTERUL EDUCAȚIEI

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBI CLASICE

Ediția a XXXIV-a, Târgu-Jiu, 18-21 aprilie 2022

LIMBA GREACĂ VECHIE

Clasa a XI-a

I. Oferiți o variantă de traducere literară a următorului text, în limba română: (50 p.)

În toiul negocierilor pentru predarea armelor către rege, grecii răspund ca filosofi...

Πρὸς ταῦτα Φαλίνοσ εἶπε· βασιλεὺσ νικᾶν ἠγεῖται, ἐπεὶ Κῦρον ἀπέκτεινε. Τίς γὰρ αὐτῷ ἔστιν ὅστις τῆσ ἀρχῆσ ἀντιποιεῖται; νομίζει δὲ καὶ ὑμᾶσ ἑαυτοῦ εἶναι [...]. Μετὰ τοῦτον Θεόπομποσ Ἀθηναῖοσ εἶπεν· «ὦ Φαλίνε, νῦν, ὡσ σὺ ὀρᾶσ, ἡμῖν οὐδὲν ἔστιν ἀγαθὸν ἄλλο εἰ μὴ ὄπλα καὶ ἀρετῆ. Ὅπλα μὲν οὖν ἔχοντεσ οἴομεθα ἂν καὶ τῆ ἀρετῆ χρῆσθαι, παραδόντεσ¹ δ' ἂν ταῦτα καὶ τῶν σωματῶν στερηθῆναι². Μὴ οὖν οἶοσ³ τὰ μόνα ἀγαθὰ ἡμῖν ὄντα ὑμῖν παραδώσειν¹, ἀλλὰ σὺν τούτοισ καὶ περὶ τῶν ὑμετέρων ἀγαθῶν μαχοῦμεθα⁴.» *Auzind un asemenea răspuns, Phalinos a izbucnit în răs și i-a spus: „Dar tu îmi pari un veritabil filosof, tinere, chiar nu vorbești prostii.”*

(Xenophon, *Anabasis*, II, 1, 11-12)

1) v. *παραδίδωμι*: *παραδόντεσ* – participiu aorist; *παραδώσειν* – infinitiv viitor

2) *στερηθῆναι* – infinitiv aorist pasiv (v. *στερέω*) 3) *μὴ οἶοσ* = „nu presupune”, „nu-ți închipui” 4) *μαχοῦμεθα* – indicativ viitor, v. *μάχομαι*

II. Citiți cu atenție următoarele versuri homerice, însoțite de o traducere literară:

ὡσ φάτο, τὸν δ' ἄχεοσ νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·	22	„Astfel grăi, iar pe-acela-l cuprinse sub negura-i jalea,
ἀμφοτέρησι δὲ χερσῖν ἐλὼν κόνιν αἰθαλόεσσα		Și, luând colb din cel negru de jos cu-a lui mâini amândouă,
χεύατο κᾶκ κεφαλῆσ, χαρίεν δ' ἦσχυνε πρόσωπον·		Și l-a turnat sus pe creștet, mângîindu-și și chipul, frumosul,
νεκταρέφ δὲ χιτῶνι μέλαιν' ἀμφίζανε τέφρη.	25	Iar și straiul zeiesc și-l păta, întinat de cenușă.
<u>αὐτὸσ δ' ἐν κονίησι μέγασ μεγαλωστί ταυνοσθεῖσ</u>		Și-apoi el însuși în pulbere, cu măreție, căzut-a
κεῖτο, φίλησι δὲ χερσὶ κόμην ἦσχυνε δαΐζων. [...]		Și-astfel zăcu, înjosind și smulgându-și frumoasele plete. [...]
Ἀντίλοχοσ δ' ἐτέρωθεν ὀδύρετο δάκρυα λείβων	32	Iar Antiloh, de-a lui parte, jelea printre lacrimi, șiroaie,
χεῖρασ ἔχων Ἀχιλῆοσ; ὃ δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·		Și pe Ahile de mâini îl ținea, zăcând plin de suspine,
δεΐδιδε γὰρ μὴ λαιμὸν ἀπαμήσειε σιδήρω. [...]		Căci se temea să nu-și taie gâtulejul cu fierul cel crâncen. [...]
καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα:	72	„Ce plângi, copile? De ce ți-a pătruns în afund crunta jale?
‘τέκνον τί κλαίεισ; τί δέ σε φρένασ ἴκετο πένθοσ;		Ce i-ai cerut tu lui Zeus cu-a ta rugă și brațe-nălțate,
ἐξαύδα, μὴ κεῦθε: τὰ μὲν δὴ τοι τετέλεστα		Ca pe ahei, și pe toți, să-i alunge la nave, la mare,
ἐκ Διόσ, ὡσ ἄρα δὴ πρὶν γ' εὐχο χεῖρασ ἀνασχῶν		Ei să se roage de tine, pățind cruntă rușine!”
πάντασ ἐπὶ πρύμνησιν ἀλήμεναι υἱάσ Ἀχαιῶν		(trad. Dan Slușanschi)
σεῦ ἐπιδευομένοσ, παθέειν τ' ἀεκήλια ἔργα.’	77	

(*Iliada*, XVIII, 22-27; 32-34; 72-77)

Redactați, în aproximativ 200-300 de cuvinte, o analiză literară a versurilor date, din perspectiva relației suferință – destin. Veți avea în vedere: (40 p.)

- precizarea contextului cuvântării și explicarea motivului suferinței personajelor;
- prezentarea modului în care este construită imaginea durerii în versurile 22-27 și 32-34, cu accent pe cromatică și pe opozițiile explicite/implicite din text;
- comentarea nuanțată a secvenței subliniate, cu precizarea figurii de stil;
- menționarea contextului și a semnificației „rugii” lui Ahile către Zeus, amintită de Thetis;
- interpretarea paradoxului din versurile 72-77.

Nota bene! Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul de lucru efectiv este de 3 (trei) ore. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Concurenții pot folosi dicționarul grec - român (sau grec - o limbă modernă).

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBI CLASICE

Ediția a XXXIV-a, Târgu-Jiu, 18-21 aprilie 2022

LIMBA GREACĂ VECHIE

Clasa a XII-a

I. Traduceți fragmentul următor în limba română:

(50 p.)

Daimonul lui Socrate nu se opune condamnării filosofului

Ἡ γὰρ εἰωθυῖά¹ μοι μαντικὴ ἢ τοῦ δαιμονίου ἐν μὲν τῷ πρόσθεν χρόνῳ παντὶ πάνυ πυκνὴ ἀεὶ ἦν καὶ πάνυ ἐπὶ σμικροῖς ἐναντιούμενη, εἴ τι μέλλοιμι μὴ ὀρθῶς πράξειν. [...] Ἐν ἄλλοις λόγοις πολλαχοῦ δὴ με ἐπέσχε² λέγοντα μεταξύ· νῦν δὲ οὐδαμοῦ περὶ ταύτην τὴν πράξιν οὔτ' ἐν ἔργῳ οὐδενὶ οὔτ' ἐν λόγῳ ἠναντιώταί μοι. Τί οὖν αἴτιον εἶναι ὑπολαμβάνω; ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ³. κινδυνεύει γάρ μοι τὸ συμβεβηκὸς⁴ τοῦτο ἀγαθὸν γεγενῆσθαι, καὶ οὐκ ἔσθ'⁵ ὅπως ἡμεῖς ὀρθῶς ὑπολαμβάνομεν, ὅσοι οἰόμεθα κακὸν εἶναι τὸ τεθνάναι. (Platon, *Apologia*, 40 a-c)

1) v. ἔθω 2) v. ἐπέχω 3) v. εἶρω 4) v. συμβαίνω 5) v. εἰμί

II. Citiți cu atenție pasajul următor, însoțit de o traducere literară:

Ὡς ὃ γε τὴν ἄκρι ρημάτων παρὰ τοῖς ἄλλοις φιλοσοφίαν ἔργῳ βεβαιῶν οἷος πέπνυται¹. τοὶ δὲ σκιαὶ αἴσσοι. Καὶ μοι δοκεῖ τὸ τοιοῦτον παραπλήσιον εἶναι ὥσπερ ἂν εἰ ζωγράφου θαυμαστόν τι οἷον κάλλος ἀνθρώπου μιμησαμένου, ὃ δὲ αὐτὸς εἶη τοιοῦτος ἐπὶ τῆς ἀληθείας οἷον ἐπὶ τῶν πινάκων ἐκεῖνος ἔδειξεν. Ἐπεὶ τό γε λαμπρῶς μὲν ἐπαινέσαι τὴν ἀρετὴν εἰς τὸ μέσον, καὶ μακροὺς ὑπὲρ αὐτῆς ἀποτείνειν λόγους, ἰδίᾳ δὲ τὸ ἡδὺ πρὸ τῆς σωφροσύνης, καὶ τὸ πλέον ἔχειν πρὸ τοῦ δικαίου τιμᾶν, εὐοικεῖν φαίην ἂν ἔγωγε τοῖς ἐπὶ σκηνῆς ὑποκρινόμενοις τὰ δράματα· οἱ ὡς βασιλεῖς καὶ δυνάσται πολλακίς εἰσέρχονται, οὔτε βασιλεῖς ὄντες, οὔτε δυνάσται, οὐδὲ μὲν οὖν τυχὸν ἐλευθεροὶ τὸ παράπαν. Εἶτα μουσικὸς μὲν οὐκ ἂν ἐκὼν δέξαιτο ἀνάμμοστον αὐτῷ τὴν λύραν εἶναι, καὶ χοροῦ κορυφαῖος μὴ ὅτι μάλιστα συνάδοντα τὸν χορὸν ἔχειν· αὐτὸς δὲ τις ἕκαστος διαστασιάσει πρὸς ἑαυτόν, καὶ οὐχὶ τοῖς λόγοις ὁμολογοῦντα τὸν βίον παρέξεται; ἀλλ' «ἢ γλῶττα μὲν ὁμώμοκεν, ἢ δὲ φρὴν ἀνώμοτος» κατ' Εὐριπίδην ἐρεῖ; καὶ τὸ δοκεῖν ἀγαθὸς πρὸ τοῦ εἶναι διώξεται; Ἀλλ' οὗτός ἐστιν ὁ ἔσχατος τῆς ἀδικίας ὅρος, εἴ τι δεῖ Πλάτωνι πείθεσθαι, τὸ δοκεῖν δίκαιον εἶναι μὴ ὄντα.

(Sf. Vasile cel Mare, *Omilii*, XXII, 6)

1) *πέπνυμαι* = 1. a respira, a avea viață; 2. a fi înțelept

„Doar cel care prin fapte își confirmă filosofia – în vreme ce pentru ceilalți ea stă doar în cuvinte – este viu; ceilalți se agită ca niște umbre. Și îmi pare că această situație este precum cea în care, dacă un pictor ar avea de înfățișat ceva minunat, de pildă frumusețea unui om, acel om ar fi la fel de adevărat ca cel pe care pictorul l-a înfățișat pe pânză. A lăuda public virtutea în cuvinte mari, a debita pe acest subiect discursuri lungi, dar a prefera în privat plăcerea în locul moderației, cupiditatea în locul dreptății, aș spune că este asemenea celor care interpretează piese de teatru pe scenă: ei joacă adesea roluri de regi și de conducători, fără să fie nici regi, nici conducători, iar câteodată nici măcar oameni liberi. Apoi, un muzician n-ar accepta de bunăvoie să aibă o liră prost acordată, iar un dirijor de cor n-ar vrea să aibă un cor care să nu cânte într-o armonie perfectă: orice om va fi în dezacord cu el însuși, dacă nu va putea prezenta o viață conformă cu vorbele sale; el va spune, precum Euripide, <<gura mea a jurat, dar inima nu>>, și va căuta mai curând să pară bun, decât să fie bun. Însă aceasta este culmea nedreptății, dacă este să-l credem pe Platon, a părea drept fără să fii drept.”

Redactați un eseu despre virtute în gândirea platoniciană și în cea creștină, valorificând textul dat.

Veți avea în vedere:

(40 p.)

- definirea filosofiei prin practica virtuții, din perspectiva textului;
- identificarea și interpretarea semnificației cuvintelor-cheie;
- comentarea a trei figuri de stil diferite, relevante pentru ideile textului.

N. B. Pentru conținutul eseului se acordă 30 de puncte, iar pentru calitățile de redactare în limba română, 10 puncte.

Nota bene! Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul de lucru efectiv este de 3 (trei) ore. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Concurenții pot folosi dicționarul grec - român (sau grec - o limbă modernă).